

Bioteknologinämnda

**Årsrapport for
Bioteknologinämnda
2013**

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Organisering.....	3
Formål og mandat	3
Sammensetning.....	4
Bioteknologinemnda.....	4
Personlig oppnevnte medlemmer:.....	4
Medlemmer oppnevnt etter forslag fra organisasjoner:.....	5
Observatører	5
Sekretariatet.....	5
Økonomi og administrasjon	5
Driftsutgifter:.....	6
Hovedprioriteringer for nemndas arbeid 2013.....	6
Måloppnåelse	6
Drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til bioteknologisk og genteknologisk virksomhet	6
Åpne møter.....	6
Media og foredragsvirksomhet.....	8
Informasjonskilde for fagmiljøer og allmennheten.....	8
Nettstedet bion.no.....	8
Tidsskriftet GENialt	8
Video fra møter.....	8
Rådgivende organ for forvaltningen.....	9
Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse	11

Organisering

Bioteknologinemnda er et frittstående, rådgivende organ der medlemmene og nemndsleder oppnevnes av Regjeringen. Bioteknologinemnda er hjemlet i Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. (genteknologiloven) og i Lov om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven). Nemnda fastsetter selv hvilke temaer som den vil jobbe med i henhold til sitt mandat.

Bioteknologinemnda er organisert som eget forvaltningsorgan som i administrative spørsmål er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Virksomheten i sekretariatet styres av nemndas prioriteringer.

Regjeringen la i desember 2013 frem et lovforslag om å endre Bioteknologinemndas navn til Bioteknologirådet, og å gi hjemmel for å regulere nemndas virksomhet gjennom en forskrift med hjemmel både i bioteknologiloven og genteknologiloven. I den foregående høringsrunden støttet Bioteknologinemnda forslaget om å hjemle en forskrift om nemndas virksomhet både i bioteknologiloven og genteknologiloven. Et flertall av Bioteknologinemndas medlemmer støttet også forslaget til nytt navn.

Formål og mandat

Bioteknologinemndas overordnede formål er i henhold til St.meld. nr. 25 (1992-93) *Om mennesker og bioteknologi* å drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål i tilknytning til bioteknologisk virksomhet, samt informasjons- og debattskapende aktiviteter. Formålet er nærmere spesifisert i nemndas mandat, sist revidert 30. august 2000:

- Bioteknologinemnda er et rådgivende og frittstående organ for forvaltningen som særlig skal vurdere og drøfte prinsipielle eller generelle spørsmål knyttet til bioteknologi og genteknologi, herunder samfunnsmessige og etiske spørsmål.
- Bioteknologinemnda skal legge stor vekt på informasjons- og debattskapende aktiviteter ved å bidra til informasjon til publikum og bidra til kommunikasjon mellom offentlige myndigheter, fagfolk og interesseorganisasjoner.
- Bioteknologinemnda skal på begjæring eller av eget tiltak gi uttalelser i saker etter Lov om medisinsk bruk av bioteknologi m.m. og Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m., herunder forslag til endring i lov, forskrifter m.m. som har betydning for bioteknologi.
- Bioteknologinemnda skal gi uttalelser til norske myndigheter som angår Norges holdning til spørsmål vedrørende bioteknologi i internasjonale organer.
- Bioteknologinemnda skal belyse spørsmål som er særlig viktig i et Nord/Sør-perspektiv.
- Nemndas uttalelser er offentlige med mindre annet følger av lovbestemt taushetsplikt.

Sammensetning

Bioteknologinemnda

Medlemmene i nemnda er oppnevnt for en periode på fire år fra 1. august 2008. Nemndsperioden ble høsten 2012 forlenget frem til sommeren 2013, og deretter ut året. I desember 2013 ble det oppnevnt ny nemnd for perioden 2014–2017 med 15 faste og fem varamedlemmer. Alle medlemmene for perioden 2014–2017 er personlig oppnevnte.

Bioteknologinemnda har i løpet av 2013 hatt følgende sammensetning:

Personlig oppnevnte medlemmer:

- Lars Ødegård (leder)
Spesialrådgiver, Norges Handikapforbund
- Kristin Eiklid
Seksjonsleder, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Njål Høstmælingen
Direktør, International Law and Policy Institute
- Sara Kahsay (permisjon fra 04.12.12)
Jordmor NAKMI, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Bernadette Nirmal Kumar (vikar for Sara Kahsay fra 04.12.12)
Direktør NAKMI, Oslo universitetssykehus, Ullevål
- Bjørn Myskja
Professor, Institutt for filosofi og religionsvitenskap, NTNU
- Ingvild Riisberg
Dr. scient, Miljødirektoratet
- Torleiv Ole Rognum
Professor, Rettsmedisinsk institutt, Folkehelseinstituttet
- Anne Synnøve Røsvik
Førstemanuensis, Institutt for biologiske fag, Høgskolen i Ålesund
- Berge Solberg
Professor, Institutt for samfunnsmedisin, NTNU
- Arne Sunde
Professor, Fertilitetsseksjonen, St. Olavs Hospital
- Even Søfteland
Administrerende direktør CapMare
- Terje Traavik
Professor, Universitetet i Tromsø og forskningssjef,
GenØk – Senter for biosikkerhet
- Odd Vangen
Professor, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap,
Universitetet for miljø- og biovitenskap

Medlemmer oppnevnt etter forslag fra organisasjoner:

- Liv Arum (nestleder)
Generalsekretær, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
- Thor Amlie
Daglig leder, Norsk Biotekforum en bransjeforening i Norsk Industri, representerer Næringslivets Hovedorganisasjon
- Knut A. Hjelt
Avdelingsleder, Fiskeri- og Havbruksforeningens Landsforening (FHL), representerer FHL Havbruk og Norges Fiskarlag
- Dagny Johnsen Hov
Studieleder, Høgskolen i Oslo og Akershus, representerer Naturvernforbundet
- Ali Reza Tirna
Yrkeshygieniker, Landsorganisasjonen i Norge
- Spesialrådgiver Jacob E. Wang
Norges forskningsråd
- Bell Batta Torheim (fratrådt august 2013)
Seniorrådgiver, Utviklingsfondet
- Toril Wikesland
Organisasjonssjef Akershus Bondelag, representerer Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Observatører

Observatører fra seks departementer innkalles til nemndsmøtene. Følgende departementer har observatører: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Observatørene stiller etter eget ønske, og oppmøtet varierer.

Sekretariatet

Sekretariatet har i 2013 bestått av:

- Direktør Sissel Rogne
- Seniorrådgiver Grethe S. Foss, sluttet 19.08.13
- Seniorrådgiver Rune Kjekken, tiltrådt 16.09.13
- Seniorrådgiver Hallvard Kvale, tiltrådt 01.04.13
- Seniorrådgiver Truls Petersen, tiltrådt 07.08.13
- Kontorsjef Unni Tait Selmer
- Informasjonssjef Andreas Tjernshaugen, 80 %
- Seniorrådgiver Audrun Utskarpen

Økonomi og administrasjon

Bioteknologinemnda har hatt et driftsbudsjett på 8 720 000 kroner i 2013. Samlede driftsutgifter var 8 084 417 kroner. Dette er 635 583 kroner mindre enn budsjettet og 777 468 kroner mindre enn disponibelt beløp.

Disponibelt beløp:

Tildelt beløp 2013	8 720 000
Overført fra 2012	33 171
Kompensasjon lønnsoppgjør	75 000
Refusjoner fra NAV	33 714
Totalt	8 861 885

Driftsutgifter:

Periode	Per 31.05.13	Per 31.08.13	Per 31.12.13
Lønn og godtgjørelser	1 714 599	2 838 534	4 350 015
Arbeidsgiveravgift	243 677	398 455	613 592
Varer og tjenester	828 497	1 292 742	3 120 810
Sum forbruk	2 786 773	4 529 731	8 084 417
Budsjett	3 289 113	5 227 588	8 720 000

Hovedprioriteringer for nemndas arbeid 2013

- Bioteknologinemnda skal drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til bioteknologisk og genteknologisk virksomhet.
- Bioteknologinemnda skal være en sentral informasjonskilde for allmennheten, og en viktig aktør for kommunikasjon mellom fagfolk og allmennheten.
- Bioteknologinemnda skal være et rådgivende organ for forvaltningen.

Målene og hovedprioriteringene fremgår av mandatet, tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet samt av nemndas virksomhetsplan for 2013.

Måloppnåelse

Drøfte etiske og samfunnsmessige spørsmål knyttet til bioteknologisk og genteknologisk virksomhet

Åpne møter

Bioteknologinemnda har avholdt totalt ti arrangementer:

- Lærerkonferanse i bioteknologi og etikk 24.–25. januar, Oslo:
I samarbeid med Skolelaboratoriet i biologi ved Universitetet i Oslo
- Åpne møter 28. januar i Ålesund, 20. mars i Oslo og 21. mars i Hamar:
Mor for enhver pris?
I samarbeid med Teatret Vårt, i tillegg var møtet i Ålesund i samarbeid med Ålesund sjukehus

- Åpent møte 14. mars, Bergen:
Hva kan genene røpe?
I samarbeid med Morgenbladet
- Åpent møte 27. mai, Oslo:
Svangerskap, etikk og politikk
- Åpent møte 21. oktober i Oslo:
Global helse og fremtidens helseforskning
I samarbeid med LEVE, Oslo Cancer Cluster, Innovasjon Norge,
Legemiddelindustrien, Biologisk Fagutvalg og UAEM Norge
- Åpent møte 22. oktober i Trondheim:
Global helse og fremtidens helseforskning
I samarbeid med NTNU Tematisk satsingsområde Medisinsk
teknologi, NTNU Technology Transfer, Volvox&Alkymisten og
Biologer uten grenser
- Åpent møte 23. oktober i Tromsø:
Global helse og fremtidens helseforskning
I samarbeid med Institutt for medisinsk biologi ved Universitetet i
Tromsø, Norinova, GenØk, Barents Biocentre, Biotech North,
Marbank og Helix
- Åpent møte 3. desember, Oslo:
Utsiktede funn – genomanalyse og persontilpasset behandling
I samarbeid med Biotek 2021-prosjektet Cancer Genomics
- Åpent møte 6. desember, Tromsø:
Antibiotika – farvel?
I samarbeid med Universitetet i Tromsø, GenØk ,
Universitetssykehuset Nord-Norge og NORM – Norsk
overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober
- Åpent møte 9.–10. desember, Oslo:
Samtykke til forskning og behandling – forutsetning eller
unødvendig hinder?
I samarbeid med Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo og
Biotek 2021-prosjektet Cancer Genomics
- Åpent møte 11. desember, Trondheim:
Lansering av rapporten ”Sprøytemiddelresistente genmodifiserte
plantar og berekraft”
I samarbeid med Miljødirektoratet
- Åpne møter 17. og 18. desember, Bergen og Oslo:
DNA i kunst og etterforskning

Media og foredragsvirksomhet

Bioteknologinemnda har i løpet av 2013 blitt nevnt i totalt 677 artikler i nettmedier og trykte medier som omfattes av overvåkningstjenesten Opoint. Totalt åtte kronikker/debattinnlegg er skrevet av Bioteknologinemndas leder og/eller direktør, noen i samarbeid med eksterne medforfattere.

I tillegg har representanter for Bioteknologinemnda deltatt i radio- og TV-programmer minst 13 ganger (egen opptelling). Flere av disse 13 innslagene har blitt sendt mer enn én gang.

Når det gjelder foredragsvirksomhet, har nemndsmedlemmer en utstrakt foredragsvirksomhet i kraft av at de er dyktige fagpersoner og samfunnsdebattanter innen sine felt. Det er vanskelig å skille ut den foredragsvirksomheten som er direkte knyttet til Bioteknologinemnda. Sekretariatet holdt 34 fagforedrag i 2012.

Informasjonskilde for fagmiljøer og allmennheten

Nettstedet [bion.no](http://www.bion.no)

I 2013 hadde vi gjennomsnittlig omkring 26 098 sidevisninger i måneden på www.bion.no. Vårt mest populære tilbud på nett er temasidene med bakgrunnsstoff som særlig er tilrettelagt for bruk i videregående skole. Nettsidene inneholder også aktuelt stoff om Bioteknologinemndas virksomhet inkludert alle nemndas uttalelser, og artikler fra tidsskriftet GENialt. Nettstedet holdes løpende oppdatert. Våren 2013 lanserte vi et nytt design bedre tilpasset visning på ulike skjermstørrelser inkludert smarttelefoner. Høsten 2013 gjennomførte vi et prosjekt for å bedre tilgjengeligheten for ulike brukergrupper. Endringene tok utgangspunkt i resultatene fra den årlige kvalitetsvurderingen av statlige nettsteder.

Tidsskriftet GENialt

Bioteknologinemndas tidsskrift GENialt utkom med fire nummer i 2013. GENialt har et opplag på 7 900. GENialt distribueres gratis til abonnenter i inn- og utland. Stoffet publiseres i tillegg på Bioteknologinemndas nettsted. Ved utgangen av året var det 7 009 abonnenter mot 7 095 ved utgangen av 2012. I løpet av året har det blitt 400 nye abonnenter, nedgangen på 86 abonnenter siden 2012 skyldes oppsigelser og abonnenter som slettes på grunn av retur.

Video fra møter

Bioteknologinemnda har lagt ut video fra seks av de åpne møtene som ble avholdt i 2013, slik at de som ikke hadde anledning til å delta på møtene, kan laste ned og se og høre foredragene. Enkelte møter har vært holdt med lignende opplegg i mer enn en by (*Global helse og fremtidens helseforskning og DNA i kunst og etterforskning*). Da har vi kun filmet ett av arrangementene.

Rådgivende organ for forvaltningen

Bioteknologinemnda har i 2013 hatt fem nemndsmøter, hvorav ett telefonmøte. I påvente av oppnevning av ny nemnd høsten 2013 ble det kun avholdt ett telefonmøte i denne perioden.

Bioteknologinemnda har avgitt 31 uttalelser:

20.12.2013 Dyrking av den insekt- og sprøytemiddelresistente, genmodifiserte maisen 1507 i Noreg: sluttbehandling av søknaden

05.12.2013 Genmodifisert, sprøytemiddelresistent soya MON 87708xMON 89788 til import, prosessering, mat og fôr (første innspelsrunde)

12.11.2013 Forslag til endringer i MSIS-forskriften for å overvåke effekt av HPV-vaksinen

07.11.2013 Genmodifisert nellik SHD-27531-4 med endra blomsterfarge: Første innspelsrunde

30.10.2013 Endring av Bioteknologinemndas navn og hjemmel til å gi felles forskrift om nemndas virksomhet

12.09.2013 Høringssvar: Forslag til ny pasientjournallov og ny helseregisterlov

05.07.2013 Genmodifisert insekt- og sprøytemiddelresistent mais til import, prosessering, mat eller fôr (sluttbehandling av 27 søknader)

04.07.2013 Genmodifisert sprøytemiddelresistent raps T45, Ms8, Rf3, Ms8xRf3 til import, prosessering, mat eller fôr (sluttbehandling av fire søknader)

02.07.2013 Forvaltning av foredlede genressurser i norske planter og husdyr

24.06.2013 Barn unnfanget med donorsæd: Biologisk og sosial tilhørighet

24.06.2013 Norsk biopatentpolitikk i den europeiske patentorganisasjonen (EPO)

21.06.2013 Genmodifisert, sprøytemiddelresistent soya DAS-44406-6. Søknad EFSA/GMO/NL/2012/106 Soya DAS-44406-6 frå Dow AgroSciences LLC til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspelsrunde)

06.06.2013 Brev om AquAdvantage – genmodifisert laks med ekstra veksthormon. Vedlegg: Opinion on the assessment of AquAdvantage salmon

22.05.2013 Forsikringsselskapers tilgang til genetiske opplysninger

02.05.2013 Genmodifisert, sprøytemiddelresistent raps. Søknad EFSA/GMO/NL/2009/75: Raps MS8xRF3xGT73 frå Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspelsrunde)

23.04.2013 Opinion on the assessment of AquAdvantage salmon

11.04.2013 Genmodifisert, sprøytemiddeltolerant soya. Søknad EFSA/GMO/NL/2012/111: Soya SYHTOHT frå Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspelsrunde)

11.04.2013 Genmodifisert, sprøytemiddeltolerant mais. Søknad EFSA/GMO/BE/2012/110: Mais MON 87427 frå Monsanto til import, prosessering, mat og fôr under EU-forordning 1829/2003 (første innspelsrunde)

10.04.2013 Høringssvar – Forslag til forskrift om nasjonal kjernejournal (kjernejournalforskriften)

04.04.2013 Høring – Forskrift om uttak og utnytting av genetisk materiale (bioprospekteringsforskriften)

18.03.2013 Høringssvar – Forslag til endring av forskrift om behandling av helseopplysninger i nasjonal database for elektroniske resepter (reseptformidlerforskriften)

05.03.2013 Høringsuttalelse – justering av læreplaner for engelsk, matematikk, naturfag, norsk og samfunnsfag

14.02.2013 Innspill til regulering av genomundersøkelser i bioteknologiloven

14.02.2013 Høringssvar – Forslag til endringer i kreftregisterforskriftens regler om behandling av opplysninger om personer som har deltatt i program for tidlig diagnose eller kontroll for konkret kreftsykdom (kreftscreening)

13.02.2013 Høringssvar – Lov om endring av naturmangfoldloven om tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale

05.02.2013 Sluttbehandling av den insektresistente, genmodifiserte maisen MON810: Vurdering av dyrking i Noreg

04.02.2013 Vurderinger av antibiotikaresistensgener i maisen MON863 og krysninger av denne

01.02.2013 Bioteknologinemndas høringsuttalelse til NOU 2012:17 Om kjærlighet og kjøletårn

14.01.2013 Genmodifisert, glyfosatresistent soya med meir einumetta feitt til import, prosessering, mat og fôr (første innspelsrunde)

10.01.2013 Vurderinga av genmodifiserte organismar i Noreg

08.01.2013 Høringssvar – Endringer i bioteknologiloven – straffebestemmelsen

Tiltak mot definerte risikoer med hensyn til måloppnåelse

Nemnda skal arbeide i henhold til sitt mandat. For å oppnå dette er det viktig å være oppdatert og kunne formidle informasjon og debattinnlegg av god kvalitet. For å følge med på utviklingen og bli bedre har sekretariatet deltatt på internasjonale kongresser. I tillegg evaluerer vi møtene våre.

Vi abonnerer også på mediesøk og de mest sentrale fagtidsskrifter for å holde oss oppdatert, og utarbeider «informasjonspakker» ukentlig til nemndsmedlemmene slik at det skal være lettere å være oppdatert.

Når det gjelder Bioteknologinemndas nettsider har vi i 2013 gjennomført tiltak for å sikre tilgjengelighet for ulike brukergrupper, og oppgradert sikkerhetstiltakene for å hindre uvedkommende i å forstyrre driften av nettstedet.